

METODOLÓGIA A HISTORIOGRAFIA

KONCEPT KOLEKTIVNÍ PAMĚTI – ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA A ZÁVĚRY

DUŠAN LUŽNÝ – JAN VÁNĚ

LUŽNÝ, Dušan – VÁNĚ, Jan. The concept of collective memory – basic starting points and conclusions. *Historický časopis*, 2017, 65, 4, pp. 577-590, Bratislava.

The study identifies the notion of collective memory and, particularly, its crucial elements that might be used as helpful research tools. It is based on the analysis of a memory thematizing socio-cultural context and of the existing sociological theories. It also draws on the findings of memory and cultural studies and psychology. The study identifies a total of 16 key elements (principles) of the collective memory concept, out of which the following are the most significant: a) understanding memory as a tool to understand and explain the present, b) addressing both the inner plurality of cultural memory and the plurality of cultural memories within a society, c) making the difference between the cultural and communicative memory, d) considering the significance of individual memory, e) understanding memory as narration, f) identifying the signification of schematic narrative templates.

Key words: Collective memory. Sociology. Narration. Schematic narrative templates.

Dnes již v mezinárodním měřítku existuje nepřehledné množství teoretických děl i empirických výzkumů, které se zabývají kolektivní či kulturní pamětí stejně tak jako prací recipujících konceptualizaci paměti v teoriích a dějinách sociálně vědního myšlení.¹ Lze konstatovat, že koncept kolektivní paměti dnes vytváří určitou školu či tradici sociálně-vědního bádání, tradici, která spojuje klasiky sociálně vědního bádání s dnešními autory a jejich výzkumy. Ilustrativní je, že čítanka *The Collective Memory Reader* z roku 2011 obsahuje 87 textů autorů z nejrůznějších oblastí humanitních a sociálních věd od Edmunda Burkeho, Alexise de Tocquevillea, Friedricha Nietzscheho, Sigmunda Freuda a Karla Marxe přes Karla Mannheima, Waltera Benjamina a Theodora W. Adorna k Michelu Foucaultovi, Peterovi Burkemu, Yaelu Zerubavelu či Anthony Giddensovi.²

---

1 ERLI, Astrid – NÜNING, Ansgar (eds.). *A Companion to Cultural Memory Studies*. Berlin : De Gruyter, 2010. 441 s. ISBN 3110229986; ROSSINGTON, Michael – WHITEHEAD, Anne (eds.). *Theories of Memory: A Reader*. Baltimore : The Johns Hopkins University Press, 2007. 328 s. ISBN 9780801887291; RADSTONE, Susannah – SCHWARZ, Bill (eds.). *Memory. Histories, Theories, Debates*. New York : Fordham University Press, 2010. 561 s. ISBN 9780823232604.

2 OLICK, Jeffrey K. – VINITZKY-SEROUSSI, Vered – LEVY, Daniel (eds.). *The Collective Memory*